

Điểm sáng thu hút dòng vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài

Dòng vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) vào Việt Nam đã khởi sắc trong quý I/2022, với giá trị vốn giải ngân đạt mức cao nhất trong 5 năm. Với triển vọng thu hút đầu tư khả quan từ nhiều yếu tố tích cực hỗ trợ, dòng vốn FDI được kỳ vọng tiếp tục là nguồn lực tài chính quan trọng cho tăng trưởng và hội nhập kinh tế của Việt Nam trong giai đoạn tới.

Chính sách thu hút đầu tư có chọn lọc phát huy tác dụng

Trong quý I/2022, dòng vốn FDI vào Việt Nam tiếp tục ghi nhận đà tăng trưởng. Cụ thể, tính đến ngày 20/3/2022, tổng vốn đăng ký cấp mới, điều chỉnh và góp vốn, mua cổ phần của nhà đầu tư nước ngoài đạt 8,91 tỷ USD, bằng 87,9% so với cùng kỳ năm 2021. Đóng góp nhiều nhất thuộc về các dự án đăng ký điều chỉnh vốn đầu tư, đạt 4,07 tỷ USD; tiếp đó là các dự án đăng ký cấp mới, với giá trị 3,21 tỷ USD và góp vốn, mua cổ phần khoảng 1,63 tỷ USD. Đặc biệt, vốn FDI thực hiện tại Việt Nam 3 tháng đầu năm 2022 ước đạt 4,42 tỷ USD, tăng 7,8% so với cùng kỳ năm 2022. Đây là mức vốn đầu tư trực tiếp của nước ngoài thực hiện cao nhất trong 5 năm qua.

Ảnh Nguyệt

Vốn đăng ký cấp mới của nhóm dự án quy mô nhỏ và siêu nhỏ giảm mạnh so với cùng kỳ năm 2021. Trong quý I/2022, vốn đăng ký cấp mới có 322 dự án được cấp phép với số vốn đăng ký đạt 3,21 tỷ USD, tăng 37,6% về số dự án và giảm 55,5% về số vốn đăng ký so với cùng kỳ năm 2021. Sự sụt giảm này là do thay đổi về chính sách thu hút đầu tư của Việt Nam, chuyển sang thu hút có chọn lọc, giảm số lượng, tăng về chất lượng, loại bỏ dự án quy mô nhỏ, ít giá trị gia tăng. Tuy nhiên, theo đánh giá của Cục Đầu tư nước ngoài (Bộ Kế hoạch và Đầu tư), sự sụt giảm này chỉ mang tính thời điểm, hiện các dự án quy mô lớn vẫn đang chờ được cấp chứng nhận đầu tư và không ảnh hưởng đến xu hướng phục hồi của dòng vốn FDI vào Việt Nam trong những quý tới.

Tỷ lệ vốn FDI vào ngành nghề nguy cơ ô nhiễm cao, công nghệ lạc hậu như dệt, nhuộm đã giảm dần. Xét về giá trị, vốn đầu tư tập trung vào các ngành công nghiệp chế biến, chế tạo (trên 5,3 tỷ USD, chiếm 59,5% tổng vốn đầu tư đăng ký), ngành kinh doanh bất động sản (gần 2,7 tỷ USD, chiếm 30,3% tổng vốn đầu tư đăng ký) và các ngành hoạt động chuyên môn khoa học công nghệ, sản xuất phân phối điện (trên 200,4 triệu USD và trên 194,6 triệu USD). Xét về số lượng dự án thi bán buôn,

bán lẻ; công nghiệp chế biến, chế tạo và hoạt động chuyên môn khoa học công nghệ là các ngành thu hút được nhiều dự án nhất, chiếm lần lượt 27,6%, 26,1% và 15,8% tổng số dự án.

Cùng với đó, các dự án xanh, sử dụng năng lượng tái tạo bắt đầu có xu hướng tăng. Điển hình là dự án của Tập đoàn LEGO (Đan Mạch) tại Khu công nghiệp Việt Nam - Singapore (VSIP) để xây dựng nhà máy mới tại Bình Dương (với quy mô hơn 1 tỷ USD, đem lại khoảng 4.000 cơ hội việc làm) sẽ khởi công vào nửa cuối năm 2022 và hoạt động trong năm 2024.

Cơ cấu dòng vốn đầu tư theo quốc gia cũng cho thấy triển vọng gia tăng các dự án công nghệ cao, mang lại hiệu quả kinh tế trong tương lai khi Singapore trở thành quốc gia có vốn đăng ký đầu tư vào Việt Nam cao nhất. Tổng giá trị vốn đăng ký từ Singapore đạt trên 2,29 tỷ USD, chiếm 25,7% tổng vốn đầu tư vào Việt Nam và tăng gần 60% so với cùng kỳ năm 2021. Hàn Quốc đứng thứ hai với trên 1,6 tỷ USD, chiếm 18,07% tổng vốn đầu tư, tiếp theo là Đan Mạch, Trung Quốc, Nhật Bản...

Triển vọng dòng vốn FDI trong thời gian tới

Diễn biến tăng trưởng của dòng vốn FDI trong quý I/2022 đã phản ánh niềm tin của nhà đầu tư nước ngoài vào môi trường đầu tư Việt Nam. Kết quả khảo sát mới nhất về Chỉ số môi trường kinh doanh từ Hiệp hội Doanh nghiệp châu Âu tại Việt Nam (EuroCham) cho thấy, doanh nghiệp châu Âu đang thể hiện tinh thần lạc quan vào môi trường thương mại, đầu tư tại Việt Nam. Chỉ số BCI đã đạt mức cao nhất kể từ khi

lần sóng dịch Covid-19 lần thứ tư bùng phát, với 61 điểm phần trăm, tăng 42 điểm so với kết quả khảo sát trước đó và 43% doanh nghiệp có kế hoạch tăng đầu tư vào quý I/2022.

Trong giai đoạn tới, Việt Nam vẫn sẽ là điểm đến thu hút vốn FDI của khu vực Đông Nam Á do những yếu tố hỗ trợ từ môi trường kinh tế vĩ mô ổn định. Nền tảng vĩ mô ổn định của Việt Nam góp phần hạn chế các tác động tiêu cực từ những bất ổn địa chính trị, chính sách kinh tế vĩ mô toàn cầu như xung đột Ukraine - Nga, Cục Dự trữ liên bang Hoa Kỳ tăng lãi suất, áp lực lạm phát toàn cầu... lên dòng vốn FDI vào Việt Nam. Theo dự báo của Fitch, trong trường hợp tiền tệ biến động quá mức, dự trữ ngoại hối của Việt Nam sẽ là một lớp đệm chống lại các "cú sốc" và hỗ trợ tỷ lệ thanh khoản đối ngoại mạnh mẽ. Tỷ giá hối đoái sẽ tăng dần và thặng dư tài khoản vãng lai có thể đảo ngược vào năm 2022 và 2023 từ mức thâm hụt khoảng 1% GDP vào năm 2021. Với dự báo tỷ giá tương đối ổn định và Ngân hàng Nhà nước có thể chủ động điều tiết biến động tỷ giá một cách linh hoạt, các chuyên gia kinh tế cho rằng, xu hướng đảo chiều của dòng vốn đầu tư nước ngoài vào Việt Nam khó có thể xảy ra. Theo ông Nguyễn Văn Toàn, Phó Chủ tịch Hiệp hội doanh nghiệp đầu tư nước ngoài, những nỗ lực trong cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, cải cách hành chính sẽ tạo nhiều thuận lợi trong xúc tiến thương mại cũng như thu hút dòng vốn FDI trong năm 2022 và thời gian tới. Bên cạnh đó, Việt Nam được đánh giá là một trong những điểm đến mới của sự dịch chuyển chuỗi sản xuất, gia tăng vị trí trong chuỗi cung ứng toàn cầu.

Bên cạnh đó, lĩnh vực đầu tư xanh và công nghệ cao được kỳ vọng sẽ gia tăng vào cuối năm. Năm 2022 là thời điểm các doanh nghiệp, tập đoàn đa quốc gia của châu Âu, Nhật Bản, Hàn Quốc, Hoa Kỳ... tái cơ cấu, phân bổ nguồn lực, do đó tạo cơ hội cho Việt Nam thu hút các nguồn vốn đầu tư mới. Theo ông Nguyễn Hải Minh, Phó Chủ tịch Eurocham, doanh nghiệp châu Âu đang đặc biệt quan tâm đến đầu tư và tăng trưởng xanh tại thị trường Việt Nam. Đây cũng là định hướng lớn đối với các chương trình của Eurocham trong tương lai.

Tuy nhiên, cạnh tranh thu hút vốn FDI giữa các quốc gia đang phát triển có sự tương đồng về thị trường, trình độ phát triển, công nghệ và lao động đang ngày càng tăng. Do đó, để thu hút đầu tư và đón làn sóng dịch chuyển, theo Cục Đầu tư nước ngoài, trong thời gian tới, Việt Nam sẽ tập trung thu hút các dự án điện, điện tử; công nghiệp chế biến, chế tạo; bán buôn, bán lẻ; công nghiệp phụ trợ; các nhóm ngành thúc đẩy kinh tế xanh của các nhà đầu tư đến từ Hàn Quốc, Nhật Bản, các nước châu Âu. Việt Nam cần chuẩn bị sẵn sàng các điều kiện cần thiết để thu hút đầu tư như rà soát, bổ sung quỹ đất sạch; rà soát lại quy hoạch điện; đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao; bổ sung chính sách để phát triển công nghiệp hỗ trợ; xây dựng các quy định, tiêu chuẩn như một bộ lọc mới nhằm lựa chọn các nhà đầu tư nước ngoài có công nghệ tiên tiến, có khả năng chống chịu sức ép từ bên ngoài để phát triển bền vững và bảo đảm an ninh quốc gia